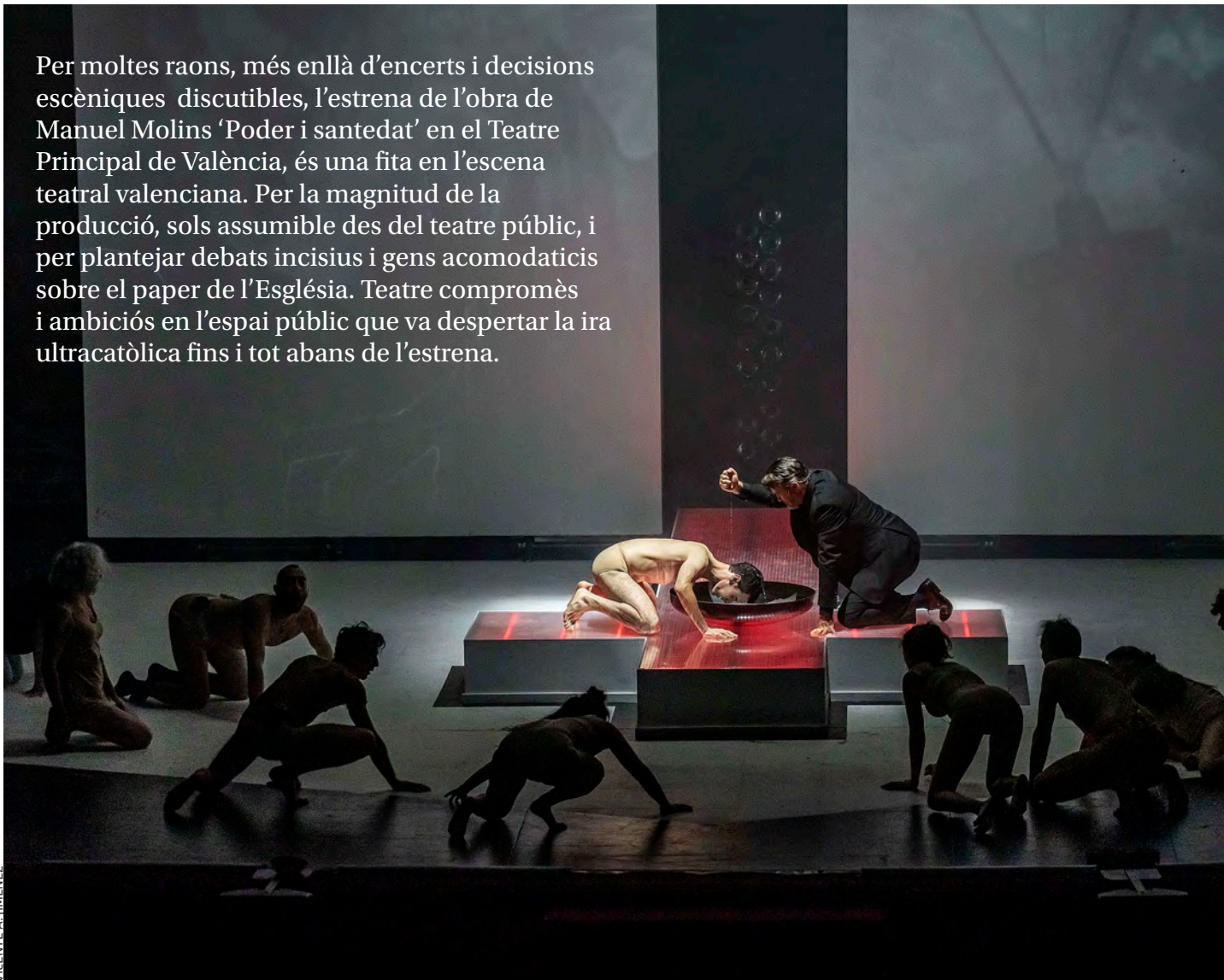

Per moltes raons, més enllà d'encerts i decisions escèniques discutibles, l'estrena de l'obra de Manuel Molins 'Poder i santedat' en el Teatre Principal de València, és una fita en l'escena teatral valenciana. Per la magnitud de la producció, sols assumible des del teatre públic, i per plantejar debats incisius i gens acomodaticis sobre el paper de l'Església. Teatre compromès i ambiciós en l'espai públic que va despertar la ira ultracatólica fins i tot abans de l'estrena.

VICENTE A. JIMÉNEZ

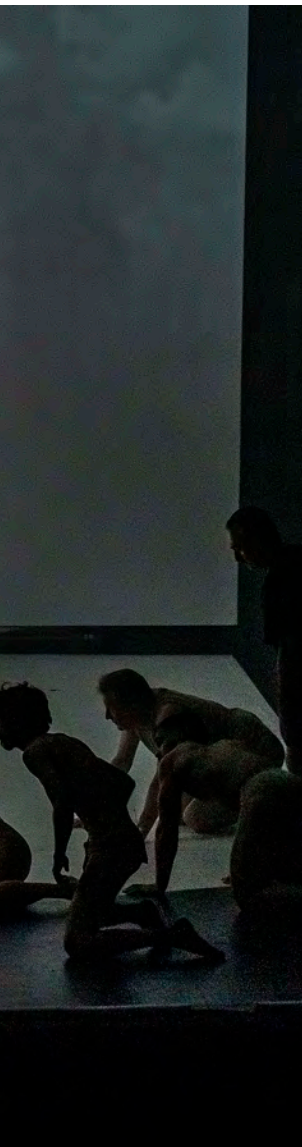
'Poder i santedat', teatre incisiu i ambicions en l'espai públic

Per Xavier Aliaga / @xavialiaga

El text que ha servit per bastir el muntatge és *Poder i santedat (Els Àngels de Sodoma)* publicat per Tres i Quatre el 2017, després de guanyar el Pere Capellà de teatre dels Premis Octubre. Llavors, el dramaturg Manuel Molins ens expressava en una entrevista els dubtes que

l'obra poguera arribar a ser representada, per la complexitat de la producció. Un repte sols a l'abast de "teatres nacionals o teatres públics", apuntava Molins. En l'entrevista, deia també: "Si l'avantguarda és trencar amb allò imperant, *Poder i santedat* és una obra avantguardista, perquè trenca completa-

Joan Daròs i Pep Sellés en una de les escenes de *Poder i santedat*.

ment amb tot el que s'està fent, amb allò establert. D'altra banda, com que som en un món líquid, hem assumit que hem de fer un teatre líquid. No. Precisament, si volem combatre aquell món, hem de fer un altre tipus de teatre. Sobretot en el teatre català s'ha perdut embranzida”.

Tres anys després, al Teatre Principal de València adoptava forma escènica la corrosiva visió del dramaturg sobre el lamentable paper de l'Església catòlica al voltant de qüestions com la pederàstia i els abusos sexuals practicats per un bon grapat dels seus ministres. Una mirada sense concessions sobre l'homofòbia rampant o la corrupció econòmica que podreix aquesta institució mil·lenària.

Un muntatge radicalment crític, produït per l'Institut Valencià de Cultura i la Diputació de València, però que cal saber llegir. “No faig un atac a l'Església, no m'interessa, és un món amb moltes persones i institucions molt respectables. Ataque els mecanismes de poder d'un Vaticà que, com qualsevol estat, té molta corrupció. Però m'agrada deixar parlar als personatges, procure no adoctrinar”, explicava Molins en l'esmentada entrevista.

Així i tot, el cartell representant un sant pare besant un menor va provocar la reacció de la ultracatòlica organització Abogados Cristianos, que va intentar aturar sense èxit la representació en els tribunals. Un cartell que ha provocat una certa agitació entre sectors conservadors i el corresponent ressò mediàtic. Tenia el cartell la finalitat de provocar polèmica? Si és així, objectiu complert. El teatre públic també ha de vendre entrades.

Escàndols artificiosos al marge, *Poder i santedat* és una andanada exhaustivament documentada que segueix els passos vacil·lants i plens de dubtes cap al sacerdoti del jove Lucio Pacelli (l'actor Borja López fent un gran desplegament físic i emocional), caracteritzat com un modern Jesucrist. Un viatge per les entranyes de les contradiccions eclesiaístiques, amb els Àngels de Sodoma (en l'espectacle, una parella mixta de rapers) com a element metafòric o místic d'un text amb voluntat realista i de denúncia, però que és també una defensa acarnissada de la llibertat d'amar sense cotilles ni prejudicis.

Un viatge que conclou en la cruïlla del relleu del pontificat fallit de Ratzinger i l'arribada esperançadora del papa Francesc. El canvi d'època està representat per una estupenda escena d'acarament entre el pontífex emèrit i el vigent que va estar escrita bastant abans de l'estrena de *Els dos papes* (2019), el film de Fernando Meirelles.

Històries sobre abusos de poder i nul·la santedat destil·lades a través d'un text precís i esmolat, amb dues escenes d'impacte, d'una teatralitat excelsa, les trobades de Lucio amb un sacerdot acusat d'abusos, Joseph Kasper, i amb una víctima, Mellanie Collins. La posada en escena, la força del text i les sensacionals interpretacions de Rafael Calatayud (que fa doblet i també broda el paper de Ratzinger) i Marta Santandreu, es conjuminen per generar dues peces que justifiquen l'entrada.

Hi ha més moments ressenyables, com els diversos intercanvis dialèctics sobre la doctrina de l'Església, conduïts per un resolutiu Pep Sellés en la pell del cardenal Nero. I també colpeixen les escenes de Sellés amb el jove actor Joan Daròs, que interpreta l'amic i fotograma en negatiu de Lucio, Raffaele Scarano. Igualment, cal destacar el commovedor gir final que afecta la mare de Lucio, Angelica, interpretada amb una convicció punyent per Victoria Salvador en una escena gens fàcil.

Però també hi ha seccions que no acaben de justificar la llarga durada de l'obra, com ara la inclusió del doble crim que va afectar la Guàrdia Suïssa, reobert el 2019, vint-i-un anys després de produir-se. Un fragment que trenca la potència del discurs i l'incertada estètica escenogràfica sense afegir res massa rellevant. També hi ha un èmfasi excessiu en actualitzar al màxim la informació sobre Francesc.

En tot cas, hi ha molts encerts en la direcció i escenografia de Paco Azorín. La solució en els decorats d'una gran creu blanca encaixada en una plataforma mòbil del mateix color és brillant des d'un punt de vista escènic i estètic. La plataforma té la doble funció de paret sobre la qual fer projeccions i de segon nivell sobre l'escenari. A més, l'efecte de la creu entrant i sobrepassant el seu motlle en la plataforma és realment impactant, bellíssim. Alhora permet diversos jocs simbòlics, com el clímax de la crucifixió de Lucio.

Les intervencions en clau de rap i cultura urbana dels Àngels de Sodoma, així com l'escena musical inicial, són discutibles, però tenen el seu què com a eina d'actualització discursiva i escènica. El mateix que podríem dir d'uns recursos audiovisuals usats profusament i quasi sempre de manera justificada.

Comptat i debatut, una estrena ben acollida pel públic, que va reservar l'aplaudiment més emfàtic a l'autor de l'obra, l'incombustible Manuel Molins. Un tipus d'espectacle, en qualsevol cas, que alguns pensàvem que mai no veuríem en l'espai públic valencià. ●